

श्री ठाकुरबाबा नगरपालिकाका उप प्रमुख श्री कृष्णा कुशमा थारुद्वारा
पाँचौ नगर सभाको बैठकलाई गर्नु भएको सम्बोधन

आ.व. २०७६/२०७७ को नीति तथा कार्यक्रम

ठाकुरबाबा नगरपालिका

सैनवार, बर्दिया

प्रदेश नं.५

नेपाल

अध्यक्ष महोदय,

१. यस नगरपालिकाको गरिमामय सभाको पाँचौं नगरसभामा स्थानीय सरकारको रूपमा यस नगरपालिकाको आ.व.२०७६/२०७७ को नीति कार्यक्रम सम्बन्धि सम्बोधन गर्न पाउँदा मलाई गौरवको अनुभूति भएको छ ।

२. यस गौरवपूर्ण क्षणमा समाज परिवर्तनका संवाहक नेपाली जनक्रान्ति अर्थात् संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई आजको अभूतपूर्व उचाइमा पुऱ्याउन २००७ सालको क्रान्ति, २०४६ सालको जनआन्दोलन, १० वर्षे जनयुद्ध, २०६२/०६३को जनआन्दोलनका साथै थरुहट र मधेस आन्दोलन लगायत जनस्तरबाट भए गरेका सबै जनसंघर्षमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात सहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै विभिन्न आन्दोलनका क्रममा घाइते योद्धा, बेपत्ता नागरिक एवं अग्रज, मार्गदर्शक, सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक, सांस्कृतिक र वैचारिक अभियन्ताहरुप्रति यस सभामा उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु

३. स्थानीय सरकार सञ्चालनको छोटो अवधिमा संघीयताको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा रहेको स्थानीय सरकार र स्थानीय सरकार सञ्चालनका आधारभूत आधारशीला तयार भएको छ । नगरपालिकाले आफ्नै गुरु योजना तयार गरि विकास र सुशासनको सुस्पष्ट दृष्टिकोण, स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्बन्धि कानूनको निर्माण सहित आफ्नै आवधिक र दीर्घ कालीन योजना निर्माणको आधार तय गरि सकेको छ । संगठन, जनशक्ति र कानून जस्ता आधारभूत पक्षको अभावका बाबजुद यस अधिका नीति कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा गरिएका विशेष प्रयासहरुले नै हामीलाई अनुकूलतातर्फ अधि बढ्ने आधार तयार भएको छ । सबैको साभ्ता प्रयासबाट नै छोटो समयमा स्थानीयस्तरमा नगरपालिका सबैबाट खोजिने र भरोसा गर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । यसका लागि म हामी सबैका तर्फबाट खुशी प्रकट गर्दछु ।

४. चालु वर्ष सञ्चालन तथा सम्पादन गरिएका कार्यबाट नगरपालिकामा प्रशासनिक ब्यवस्था, कानुनी आधार निर्माण र योजना प्रणाली सहितका क्षेत्रमा पद्धति निर्माण भएकाले अबका वर्ष जनअपेक्षा अनुरूप विकास निर्माणका कार्यलाई तिव्रता दिँदै नगरपालिका नगरको समृद्धि र नगरवासीको खुसीका लक्ष्य हासिल गर्नका लागि अधि बढ्न सक्ने परिस्थिति बनेको छ । यो हामी सबैका लागि सुखद विषय हो ।

५. आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ को वार्षिक नीति कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा दीर्घकालीन सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा प्राथमिकता क्षेत्रहरुका अतिरिक्त राज्यले अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा व्यक्त गरेको दीगो विकासका लक्ष्य, देशले अंगिकार गरेको लक्ष्य उन्मुख कार्यक्रमका साथै **समृद्ध नेपाल र सुखी नेपाली** कार्यक्रम र नगरपालिकाको गुरु योजना समेतलाई आधारका रूपमा स्वीकार गरिएको छ । यस वर्ष नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार नं ५ ले अबलम्बन गरेको नीति **सुखि नेपाली सम्वृद्ध नेपाल** भन्ने मूल नारालाई आत्मसाथ गर्दै विभिन्न भेलाहरु मार्फत नगरवासीबाट संकलित सुभाब, वडा स्तरीय भेलाहरुबाट संकलित सुभाब तथा कार्यक्रमका रूपमा प्राप्त सुभाबलाई समेत आधार मानि यो नीति कार्यक्रम बनाईएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

६. यसै सन्दर्भमा नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्त ब्यवस्थापन ऐन २०७४ बमोजिम नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने ससर्त अनुदान र समानीकरण तथा राजश्व बाँडपाँड शिर्षकबाट प्राप्त हुने अनुदान र यस नगरपालिकाको अनुमानित आन्तरिक राजश्वलाई समेत आधार बनाई यस आ.व. २०७६/२०७७ को नीतिगत कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

७. अब म क्षेत्रगत रूपमा अबलम्बन गरिने नीति कार्यक्रमलाई तपशिलको क्षेत्रगत रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

७.१ आर्थिक क्षेत्र :

७.१.१.नगरपालिको गुरु योजनालाई मुर्तरुपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिने छ ।

७.१.२.आवश्यकता, लागत, समय, अपेक्षित प्रतिफल, तथा प्रभावको आधारमा आयोजना तथा कार्यक्रमको वर्गीकरण तथा प्राथमिकीकरण गरी सन्तुलित रुपमा स्रोतको परिचालन गरिनेछ । आयोजना र कार्यक्रमको संख्याभन्दा गुणात्मक पक्षमा जोड दिइनेछ । राजश्व संकलन, योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनलाई आ.व.को शुरु महिना श्रावणमा नै कार्ययोजना, जिम्मेवारी सुनिश्चित गरी सबै आयोजना र कार्यक्रमहरु यथा समयमा सम्पन्न गरिने आधार तयार गरिने छ ।

७.१.३. नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्रको राजस्वको स्रोत परिचालनको थप सम्भाव्यता अध्ययन गरी आन्तरिक स्रोत वृद्धिका लागि योजनाबद्ध प्रयास गरिनेछ ।

७.१.४.सार्वजनिक सुनुवाई तथा सार्वजनिक परीक्षणलाई निरन्तरता दिई सार्वजनिक उत्तरदायित्व र पारदर्शिता प्रवर्द्धन गरिनेछ । पारदर्शिता एवं सुशासनका लागि नगरपालिकासंग सम्बन्धित सम्पूर्ण सूचनाहरुलाई विभिन्न संचार माध्यमबाट सार्वजनिकीकरण गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाई निरन्तरता दिइनेछ ।

७.१.५.नगरपालिकाको वार्षिक नीति, कार्यक्रमको कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन सुपरीवेक्षण एवम् अनुगमन संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।

७.१.६.कृषिको बैज्ञानिकीकरण तथा व्यावसायीकरण गर्दै निर्वाहमूलक कृषिलाई उत्पादनमुखी बनाउन नगरपालिका भित्रका ४ वटा मुख्य क्षेत्रहरुलाई विशेष सम्भावना बोकेको क्षेत्रको रुपमा पहिचान गरी ठाकुरद्वारा क्षेत्र कृषि पर्यटनमा आधारित अर्गानिक कृषि उत्पादन क्षेत्र (तरकारी, मसिना र बास्नादार धान) शिवपुर क्षेत्र दलहन, कृषि उत्पादन क्षेत्र (पशुपालन, मौरीपालन) नेउलापुर क्षेत्रमा बेमौसमी तरकारी खेती तथा कृषि बजारमुखी व्यापारिक क्षेत्र र बगनाह क्षेत्र कृषि शिक्षा प्रवर्द्धन क्षेत्र (माछा, बंगुर, कुखुरा र हांस पालन) क्षेत्र बनाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

७.१.७. प्रदेश सरकारले सञ्चालन गर्न खोजेको एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम र एक पालिका एक शीतभण्डार योजना अन्तर्गत स्थानीय जनताको सहभागितामा सहकारी शीत भण्डार स्थापना र सञ्चालनका लागि सहकार्य गरिनेछ ।

७.१.८.कृषिलाई व्यवसायीकरण गर्न यान्त्रिकीकरणमा उपलब्ध गराईएको अनुदानलाई थप विस्तार गरि निरन्तरता दिईने छ ।

७.१.९.कृषकहरुलाई दक्ष बनाउन कृषि तालिम, भकारो सुधार तथा प्लाष्टिक टनेलको व्यवस्था, नगर स्तरीय कृषि मेला र नियमित माटो परीक्षण कार्यक्रमको व्यवस्था गरिने छ ।

७.१.१०.विशेष सम्भावना भएका कृषि बाली र तुरुन्तै आम्दानी लिन सकिने लसुन, प्याज, मुसुरो जस्ता नगदेबालीमा उत्पादनदेखि बजारीकरणसम्मका मिसन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै, कृषि तथा पशुपंक्षीको व्यावसायीकरणका लागि निजी तथा सहकारी क्षेत्रसंगको साभेदारीमा स्रोत केन्द्र र कृषि फर्म स्थापना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७.१.११. संघीय सरकारले आगामी आ.व. का लागी प्रस्ताव गरेको फलफूल वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई सहयोग पुग्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । वाटोको दाँया,बाँया, खाली भएका सरकारी जग्गा जमिनहरुमा अभियानको रुपमा वृक्षारोपण सञ्चालन र संरक्षण गर्ने पद्धति अवलम्बन गरिने छ ।

७.१.१२.प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाका जिम्मेवार निकाय तथा व्यक्तिसंग समन्वय गरी लक्षित वर्गमा कार्यक्रम लागु गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

७.१.१३.हिउँदै मकै प्रवर्धन कार्यक्रमलाई विशेष बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

७.१.१४.बिउ धान उत्पादन गरी नगरपालिकालाई बिउ धानमा आत्मनिर्भर बनाईनेछ ।

७.१.१५.आगामी २ वर्ष भित्रमा ठाकुरबाबा नगरपालिकालाई आलु उत्पादनमा आत्म निर्भर बनाईने छ ।

७.१.१६.वडा नं.६ र ७ लाई दलहन र तेलहन बालि पकेट क्षेत्र बनाई निरन्तरता दिईने छ ।

७.१.१७.**पशुपन्छीको नश्ल सुधार, उत्पादकत्व बृद्धिको आधार** भन्ने नाराका साथ ठाकुरबाबा नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा पालिएका बाखा, भैंसी र गाईमा कृतिम गर्भाधान गरी दुध र मासु उत्पादनमा वृद्धि गरिने छ ।

७.१.१८.आवश्यकता र सम्भाव्यता पहिचान गरी बाखा पकेट, भैंसी पकेट र कुखुरा पकेट प्याकेज कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

७.१.१९.युवाहरुलाई पशुपन्छी पालनमा आकर्षण गर्नका लागि **नगरपालिका स्तरीय सर्वोकृष्ट र उत्कृष्ट कृषक** छनौट गरी पुरस्कार सहित सम्मान गरिने छ ।

७.१.२०.पशु सेवा केन्द्रको सेवा नपुगेको स्थानहरुमा पशु स्वास्थ्य सिबिर सञ्चालन गरिने छ ।

७.१.२१.नगरपालिका भित्रका पशुमा रहेको बाँभोपनको निवारण गरी पशुपालनलाई उत्पादक बनाउन नगरपालिका भित्र आवश्यकता अनुसार विज्ञको टोली सहित वाभोपन निवारण सिबिर सञ्चालन गरिने छ ।

७.१.२२.यस नगरपालिकाको वडा नं ५ सहित ३,४ र ७ मा समेत माछापालनलाई थप विस्तार र बिकास गरिने छ ।

७.१.२३.नगरपालिकाका सबै वडामा स्थलगत बाखापालन, गाईभैंसी पालन, कुखुरा पालन, बंगुर पालन तालिम सञ्चालन गरिने छ ।

७.१.२४.यस नगरपालिकाका सबैवडामा पशु प्राविधिकको व्यवस्था गरी त्यहाँका जनतालाई सेवा दिनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री खरिद गर्नका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

७.१.२५ ठाकुरद्वारा मन्दिर क्षेत्रको डिपिआर तयार गरिनेछ ।

७.१.२६.**हरित नगर, उज्यालो गाउँघर** कार्यक्रम अन्तर्गत ठाकुरबाबाको मूख्य बजार तथा पर्यटकीय क्षेत्रमा सडक सौर्य बत्ती जडान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।

७.१.२७. वडा नं. २ को बलातीमा सहिद स्मारक पार्क निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।

७.१.२८. बर्गदादेखि ढुङ्ग्रहवासम्मको क्षेत्रलाई ग्रिन बेल्टको रुपमा बिकास गरी पर्यटन बिकास गर्दै लगिनेछ ।

७.१.२९.परम्परागत ज्ञान, खानपान, भेषभुषा रीतिरिवाज आदिको संरक्षण एवम् पर्यटन प्रवर्द्धनमा योगदान पुग्नेगरी यूवा तथा बालबालिका लक्षित तीनपुस्ते अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७.१.३०.वडा नं ७ को भदेली भ्यू टावर र सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गरिने छ ।

८.१.सामाजिक क्षेत्र :

८.१.१. **शिक्षित जनता ठाकुरबाबाको शान, गुणस्तरीय शिक्षा हाम्रो अभियान** भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै आगामी आ.व.मा विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिका विद्यालय पहुँचको सुनिश्चितता घोषणाको साथै पूर्ण साक्षर नगर घोषणा गर्ने गरि विवरण सङ्कलन र विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

८.१.२.आधारभूत तहसम्मको शिक्षा पूर्ण रूपमा निःशुल्क तथा अनिवार्य र माध्यमिक तहको शिक्षामा स्थानीय तहको क्षमता अनुसारको लगानी गरिने नीति अवलम्बन गरी यस आ.व.मा १ वटा प्राविधिक विद्यालयमा प्राविधिक धारको कक्षा सञ्चालनका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

८.१.३. शिक्षक व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधिलाई परिमार्जन गरि न्यून दरबन्दि रहेका विद्यालयहरूमा स्थानीय ऐन कानून र सामाजिक न्यायका आधारमा नियुक्त भएका शिक्षकलाई नगर स्वयमसेवक शिक्षकको रूपमा अनुदानलाई निरन्तरता दिई, प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात हेरि नगर भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई नगर स्वयमसेवक शिक्षक व्यवस्थापनका लागि थप अनुदानको व्यवस्था गरिनुका साथै, मौज्जात दरबन्दी मिलान, समायोजन गरिनेछ र योग्यता पुगेका व्यक्तिबाट विद्यालयको नेतृत्व गर्न आवश्यक संयन्त्र तयार गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

८.१.४.शिक्षाको समग्र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधि तालिमका साथै अवलोकन, अनुकरण, पुरस्कार, तालिम, गुणस्तर परीक्षणका साथै गोष्ठीका माध्यमद्वारा शिक्षक कर्मचारीको कार्यसम्पादनमा सहयोग पुग्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

८.१.५.नगरपालिका भित्रका प्राविधिक शिक्षालयहरूमा अध्ययनरत स्थानीय दलित, गरीब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई प्राविधिक विषय अध्ययनका लागि छात्रवृत्तिको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।

८.१.६.विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका, सुकुम्वासी, मुक्त कर्मैया तथा विपन्न परिवारका छोराछोरीहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न कक्षा ८,९ र १० का विद्यार्थीको सामाजिक विषयको प्रयोगात्मक कार्यलाई समुदायसँग जोडि कार्यान्वयन गरिने छ र प्राप्त विवरणका आधारमा लक्षित बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन प्रोत्साहनका नीति लिइनेछ ।

८.१.७. शैक्षिक सत्र २०७६ देखि कार्यान्वयनमा आएको कक्षा १ देखि ५ सम्मको हाम्रो ठाकुरबाबा स्थानीय पाठ्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिई शै.श.२०७७ मा कक्षा १ देखि ५ सम्मको हाम्रो ठाकुरबाबाको पाठ्यपुस्तक र आधारभूत तह कक्षा ६ देखि ८ सम्मको पाठ्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

८.१.८.नगरपालिकाको सबै विद्यालयमा हुनु पर्ने न्यूनतम पूर्वाधार, न्यूनतम शैक्षिक गुणस्तर मापदण्ड तयार गरी सो हासिल गर्ने पर्ने गरी वाध्यकारी कार्य सम्पादन करार गरी सोहि आधारमा पुरस्कृत र दण्डित गर्ने संयन्त्र तयार गरिने छ ।

८.१.९.नगरपालिकाद्वारा पूर्व पश्चिम क्षेत्र गरी दुई(२) वटा नगर एम्बुलेन्स सेवा तत्काल सञ्चालन गरी उक्त सेवामा जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गहरूलाई छुटको व्यवस्था गरिने छ ।

८.१.१०.नेउलापुरमा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्यचौकीबाट एम.वि.वि.एस.डाक्टरको सेवा उपलब्ध गराउन र सो का लागी आवश्यक पर्ने आधारभूत स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ । ठाकुरद्वारा क्षेत्रमा पर्यटक लक्षित अस्पतालको लागि पूर्वाधार विकास गरिने छ ।

८.१.११.मधुमेह र ब्लड प्रेसरको जाँचलाई सहज बनाई ८० वर्ष भन्दा बढी उमेरका ज्येष्ठ नागरिकलाई घरदैलो स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराईने छ र सिकलसेल एनिमिया र पाठेघरको समस्या रहेका महिलाहरूको चेक जाँचलाई शुलभ गरिनेछ ।

८.१.१२.सुरक्षित आमा, स्वस्थ बालबालिका भन्ने कार्यक्रम तय गरी गर्भवति तथा सुत्केरी महिलालाई सुत्केरी भत्ता उपलब्ध गराइनेछ भने महिला स्वयमसेविकाहरूलाई उनीहरूको क्षमता विकास, समाजमा पुऱ्याएको अमूल्य योगदानका निम्ति प्रोत्साहन गर्न बडा स्तरबाट सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ ।

८.१.१३.निशुल्क उपलब्ध हुने औषधीहरूको सहज उपलब्धताको सुनिश्चित गरिनुका साथै उपभोक्ताको हक हित र स्वास्थ्यलाई संरक्षण गर्न नियमित रूपमा बजार अनुगमन गर्ने कार्य कडाइका साथ लागु गरिनेछ ।

- ८.१.१४.गाउँघर क्लिनिक सञ्चालनलाई निरन्तरता दिँदै गर्भवति तथा सुत्केरी आमालाई पोषण युक्त खानाका लागि नगद रु १ हजार तथा नवजात शिशुका लागि न्यानो भोलाको व्यवस्था गरिने छ ।
- ८.१.१५.वर्षायाममा नगरपालिकाका सबै गाउँवस्तीमा हुने विषालु सर्पको टोकाईवाट हुने मानवीय क्षति रोक्न सर्पदंश केन्द्र सैनवारलाई आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ८.१.१६.किशोरीहरुको विद्यालय छाडने दरलाई घटाउन र निश्चिन्त रुपमा विद्यालय पठनपाठनमा केन्द्रित गर्न उमेर समूहका सबैका लागि निशुल्क सेनेटरी प्याडको व्यवस्था गरिने छ ।
- ८.१.१७.पिउँ स्वच्छ पानी, रहौ. स्वस्थ हामी भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै सबै वडा तहमा खानेपानी टंकी निर्माण गरी आगामी ३ वर्ष भित्रमा हरेक घरमा स्वच्छ खानेपानी पुऱ्याउने प्रदेशको नीतिलाई सहयोग गर्ने गरी कार्यक्रम ल्याईने छ ।
- ८.१.१८.नगर क्षेत्रका मुख्य शहरहरुलाई डुवानवाट बचाउन ढल निकासको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ८.१.१९.फोहोर मैला व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्रको सहभागितालाई प्रवर्द्धन गर्न समूदायसँग साभ्केदारी अवधारणा अनुरूप फोहोर व्यवस्थापन गर्दै जाने नीति अंगिकार गरिनेछ ।
- ८.१.२०.नगरक्षेत्रवाट निस्कने फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न प्रयोग भएको डम्पीड साईटलाई व्यवस्थित गरी **फोहोरवाट मोहर** नारालाई सार्थक बनाउन कम्पोस्ट मलको रुपमा प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ । यसका लागि स्थानीय समूदाय, उद्योग वाणिज्य संघ, सहकारी, युवा, विद्यालयसंगको साभ्केदारी गरिने छ ।
- ८.१.२१.प्लाष्टिकजन्य पदार्थहरुको उपयोगलाई निरुत्साहित गरिनेछ । वातावरणीय प्रदुषण कम हुने वस्तुहरुको प्रयोग गर्न प्रेरित गर्दै त्यस्ता वस्तुहरुको पुनःप्रयोगका लागि उद्योग व्यापारसंघसंगको सहकार्यमा हाल डम्पीड साईट रहेको स्थानमा फोहोरमैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणको कार्य अगाडी बढाईने छ ।
- ८.१.२२.युवाहरुलाई सिर्जनशील तथा क्षमतावान् र स्वावलम्बी बनाउनको लागि स्वरोजगारमुखी सिप विकास , सेवा प्रवेशका तयारी कक्षा, खेलकुद ,संगीत ,जस्ता निःशुल्क तथा लागत सहभागितामूलक तालिमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- ८.१.२३.धर्म, कला र संस्कृतिको संरक्षणका लागि विशेष जोड दिई नगरपालिका भित्र पर्ने सम्पूर्ण धार्मिक आस्थाका केन्द्रहरुको व्यवस्थापन गर्दै लगिने छ ।
- ८.१.२४.थारु संस्कृति संग्रहालय (कर्मला) र दलित संग्रहालयको स्तरोन्नति तथा थप व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ८.१.२५.ठाकुरद्वारा मन्दिर परिसर क्षेत्रलाई वेद,वेदाङ्ग र ज्योतिष शिक्षा प्रदान गर्ने केन्द्रका रुपमा विकास गर्नुका साथै गुरुकुल पाठशाला स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
- ८.१.२६.सिपयुक्त महिला : आत्मनिर्भर महिला कार्यक्रम सहित लक्षित वर्गलाई केन्द्रित गरी क्षमता अभिवृद्धि, पैरवि एवं जनचेतना अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- ८.१.२७.महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, अपाङ्ग, दूध पीडित, पूर्व कमलरी र आर्थिक विपन्न तथा सामाजिक वञ्चितकरणमा परेका विभिन्न वर्गका नागरिकको उत्थानका लागि लक्षित कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ८.१.२८.विगतमा अवसरको समान उपभोग गर्नबाट बन्चित दलित लगायत अन्य पिछडिएका समूदायले अपनाई आएको परम्परागत सीप र पेशालाई आधुनिकीकरण गरी उनीहरुको रोजगारी, आयआर्जन तथा जीवनयापनमा सुधार ल्याउन विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ८.१.२९.ज्येष्ठ नागरिक हाम्रा निधी : सम्मान र माया गरौं उनीप्रति भन्ने भनाईलाई मनन् गर्दै ज्येष्ठ नागरिकलाई लक्षित गरी हरेक वडावाट ज्येष्ठ नागरिक केन्द्रित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

८.१.३०. जन आन्दोलन, जनयुद्धका क्रममा सहिद तथा बेपत्ता पारिएका परिवारलाई यथोचित सम्मान गरिनेछ ।

८.१.३१. न्यायीक समितिलाई जनशक्ति र स्रोत साधनको दृष्टिकोणबाट मजबुत बनाई न्याय निरूपणलाई यथार्थ र बस्तुनिष्ठ बनाईने छ ।

८.१.३२. बडघर तथा चौकिदारको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । युवा लक्षित रोजगारी तथा व्यवसायीक पशुपालन, कृषि, पर्यटन तथा सिपमूलक तालिम र अनुदान व्यवस्था गरिनेछ ।

८.१.३३. युवा क्लवहरुलाई खेलकूद विकासका लागि तालिम तथा सामाग्रीको व्यवस्था गरिनुको साथै नगरपालिकास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।

८.१.३४. नगर स्तरीय खेलकूद बिकासको संरचना तयार गरी खेलकूदको विकास र प्रबर्धन गरिने छ ।

८.१.३५. वन्यजन्तु क्षतिमा राहत कोष स्थापनालाई निरन्तरता दिईने छ ।

८.१.३६. यस नगरपालिकाको सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य केन्द्रहरु स्थापना भई सकेको सन्दर्भमा आगामी वर्षमा क्रमश गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्दै जाने गरी विकास गर्दै लगिनेछ ।

९.१ पूर्वाधार क्षेत्र

९.१.१. नगरपालिकाले नगर विकासको दिर्घकालिन गुरुयोजना तयार गरिसकेको सन्दर्भमा सो योजनाका आधारमा तयार गरिएको पञ्चवर्षिय कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न पन्ध्रवर्षीय योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

९.१.२. नगरपालिका क्षेत्रका अधिकतम् वस्तीहरुलाई जोडने हरित चक्रपथ निर्माणको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(डिपिआर) बमोजिम कार्यान्वयनको लागी पहल गरिने छ ।

९.१.३. यस नगरपालिकाको विकासको मुख्य व्यापारिक नाका विस्तार गर्न, कर्णाली राजमार्गसम्म पहुँच सुनिश्चित गर्न भुरिगाउँ तेलपानी - सुर्खेत सडक निर्माण कार्यलाई द्रुतरुपमा अगाडि बढाउन केन्द्र सरकारसंग ठोस पहलकदमी लिइने छ ।

९.१.४. भुरिगाउँ बजार सहित नगर क्षेत्र भित्रको बाटोलाई प्राथमिकिकरण गरि स्तरोन्नती तथा कालोपत्रे गर्दै लगिनेछ ।

९.१.५. सतघरुवा र खुलपुर जोड्ने आम्वासा खोलामा भोलुङ्गे पुल निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।

९.१.६. ठाकुरबाबा नगरपालिका र बारवर्दिया नगरपालिका जोड्न शाहीपुरमा पक्क पुल निर्माणका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी आवश्यक पहल गरिने छ ।

९.१.७. लामो इतिहास बोकेको रेलवे सडकको स्तरोन्नति गरी ठाकुरबाबालाई कर्णाली प्रदेश र मित्र राष्ट्र भारतसंग सहज पहुँच विस्तार गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

९.१.८. सुखी जनता हाम्रो रहर, दीन दुःखीमा हाम्रो नजर कार्यक्रमका माध्यमबाट मुक्त कमैया वस्ती क्षेत्रमा एकिकृत नमूना वस्ती विकासको संम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।

९.१.९. वन्यजन्तु पीडित तथा अति विपन्न परिवारका लागि सञ्चालितसुरक्षित आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै साभेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।

९.१.१०. ठाकुरद्वारा क्षेत्रमा बसपार्क निर्माणका साथै भुरिगाँउ बसपार्कलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

९.१.११. भुरिगाँउ बजारको नाला निर्माण कार्यका लागि पहल गरिने छ ।

९.१.१२.ठाकुरबाबा नगरपालिका भित्रका मुख्य सडक र चोकहरुलाई सामाजिक रुपान्तरणका अभियन्ता, जनयुद्ध र जनआन्दोलनका शहिदहरु, जैविक विविधता, स्थानीय मौलिक संस्कृति तथा सम्पदाको नामवाट नामाकरण गरी सम्मान, संरक्षण र संवर्द्धन गरिनेछ ।

९.१.१३.काठेपुल, काठको पोल र खरको छानोलाई क्रमश विस्थापित गर्दै लगिने छ ।

९.१.१४.नगरपालिका भित्र लामो समयदेखि ऐलानी प्रति जग्गामा बसोबास गरिरहेका घरपरिवारहरुको यथार्थ तथ्याङ्क संकलन गरी व्यवस्थित गर्न आवश्यक पर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।

९.१.१५.वन्यजन्तु नियन्त्रणका लागि वडा नं ४ को बर्गदा, सैनवार, डुम्रेनी, रानीपुर कर्मला,बलांती, अम्रेनी, अम्बासा, मोतिपुर, वनखेत बठनपुर, गोब्रेला, चिटकैया, वेतहनी, ठाकुरद्वारा हुँदै हात्तीसारसम्म क्रमशः पक्किघेरवारको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

९.१.१६.मानव संस्कार अन्तरगत मृत्यु पश्चात गरिने दाह संस्कारलाई सहज तुल्याउन बबई नदी र हात्तीसार र ओराईमा पिउने पानीका साथै विश्रामस्थल निर्माण गरी उक्त भूगोलमा आवश्यक संरक्षित वन क्षेत्रको विकास गरिनेछ । नगरभित्रका कुनै क्षेत्रमा शबदाह स्थलको पूर्वाधार बिकासको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।

९.१.१७.सरसफाई हाम्रो पहिचान हाम्रो संस्कृती भन्ने नाराका साथ सफा नगरपालिका अभियान संचालन गरिनेछ । मानिसको चहलपहल हुने स्थान र बजारीकरण भई रहेका स्थानमा निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा शुलभ शौचालय निर्माण र संचालनको नीति लिइने छ । सवारी साधनबाट सडकमा कुनै किसिमको फोहोर फाल्न निषेध गरी सोको पालनामा कडाईको नीति लिइने छ ।

९.१.१८.रानीपुरमा निर्माण भएको नगरपालिकास्तरीय खेल मैदानलाई थप व्यवस्थित बनाउन प्यारापिट विस्तार गरिने छ र सबै वडामा एक खेल मैदानको पूर्वाधारका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

९.१.१९.नगरपालिकाको भवन निर्माण पूर्णता दिने कार्य अगाडी वढाइने छ र भवन नभएका कम्तिमा ४ वटा वडा कार्यालयको भवन निर्माण कार्य शुरु गरिने छ ।

९.१.२०.नगरको ८८ प्रतिशत घरधुरीमा विद्युतीय सेवा पुगिसकेको सन्दर्भमा **विद्युतीय पूर्वाधार, विकास र सम्बृद्धिको आधार** भन्ने भावलाई मनन् गर्दै विद्युत सेवा नपुगेका सबै गाँउ बस्तीमा विद्युत सेवा विस्तार गर्दै लगिने छ ।

९.१.२१.नगरपालिकाको आफ्नो मौलिक उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न नगरको आफ्नै ब्राण्डको व्यवस्था शुरुवात गर्ने नीति लिइने छ । गुणस्तरीय कृषि तथा गैहकृषि उत्पादनको उपलब्धता, बजारीकरण एवम् निर्यात समेतका लागि प्रोत्साहन गरिने छ ।

९.१.२२.हरेक सडकहरुबाट छुटाईने मर्मत कोषलाई प्रभावकारीरुपमा परिचालन गर्न आवश्यक निर्देशिका तयार गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ ।

९.१.२३.नेपाल सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा हस्तान्तरण भै आएको अति विपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत लगायतका लक्षित वर्गहरुलाई आवासको सुविधासम्बन्धी क्रमागत जनता आवास कार्यक्रमबाट आ.व.२०७५/२०७६ मा लागत सहभागीता ९० वटा घर निर्माण भएको र चालु आ.व.मा समेत प्रदेश सरकारको समन्वयमा निरन्तरता दिइनेछ । नगरपालिकाबाट निर्माण गरिने सबै नयाँ भौतिक संरचनालाई अपांगतामैत्री बनाइनेछ ।

९.१.२४.नगर क्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेका सहकारीको विस्तृत प्रोफाइल तयार गरी उद्देश्य अनुरूप सञ्चालन भए नभएको यकिन गरी प्रभावकारी व्यवस्थापनको थालनी गरिनेछ ।

९.१.२५.सहकारी मार्फत महिला तथा युवाहरुका लागि वित्तिय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९.१.२६.सहकारीको क्षमता, विकास र उत्पादनमुखी सहकारीहरूलाई पूँजीगत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
९.१.२७.युवा उद्यमी समूह गठन गरी सहकारी मार्फत सहूलियत व्याजदरमा ऋण उपलब्ध गराई **एक घर, एक रोजगारको** कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि सहकारी घुम्ति कोषलाई निरन्तरता दिईने छ ।

९.१.२८.बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवाहरूको अनुगमन र प्रतिवेदन लिने व्यवस्था मिलाइनेछ

१०.१.वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्र

१०.१.१.विपद्का समयमा अस्थायी व्यवस्थापनका लागि स्थानीय संघ संस्थाको सहयोगमा जग्गा उपलब्ध हुने स्थानमा बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिने छ । नगरको विपद व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

१०.१.२.तलबेलुवा खोलाको नियन्त्रण, निकुञ्ज भित्रबाट आउने चिटकैया सुखाड भरन नियन्त्रण कार्यका लागि समन्वय र पहल गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१०.१.३.ओराही, बबई, आम्बासा र खौराहा खोला नियन्त्रणका लागि तटबन्धन निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईने छ ।

१०.१.४.ओराही, बबई र खौराहा खोलाको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन तयार गरिनेछ ।

१०.१.५.जोखिमबाट प्रभावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रहरूमा उद्धार तथा राहतको पूर्व तयारी गरिनेछ

१०.१.६.विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईने छ ।

११.१.संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्र

११.१.१.सूचना शक्ति हो, तथ्यांक शक्तिको स्रोत हो भन्ने तथ्यलाई हृदयंगम गरी नगरको तथ्यांकको व्यवस्थापनका लागि संरचनागत व्यवस्था गरिनेछ । आधारभूत तथ्यांकका लागि अन्य निकायमा आश्रित हुनु नपर्ने अवस्था सृजना गरि नगर प्रोफायल तयार गरिनेछ ।

११.१.२. नगरभित्र हाल सञ्चालनमा रहेका सबै अटोरिक्साहरू (तिनपांग्रे सबारी) को विवरण अद्यावधिक गरी नबिकरण गर्ने, रुट अनुमति र भाडादर निर्धारण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिने छ ।

११.१.३.संघीय लोकतान्त्रिक प्रणालीलाई संस्थागत गर्दै दिगो बनाउन शासकीय प्रणाली तथा नागरिकका अधिकार, सकारात्मक सोच र कर्तव्यको बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्न संचार माध्यमसँगको सहकार्यमा वृहत नागरिक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

११.१.४.नगर संचित कोषबाट खर्चहुने जुनसुकै रकम भुक्तानीको लागि बैंकखाता मार्फत भुक्तानी हुने व्यवस्था गरिनेछ । सबै नागरिकलाई बैंकिङ्ग पहुँच विस्तारका लागि बैंकहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।

११.१.५. विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन प्रतिकार्य तालिम संचालन गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीको उचित भण्डारण र आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ । **“विपद् सबैलाई पर्छ, हामी जुटे सजिलै टर्छौं”** भन्ने नाराका साथ विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि विद्यालय एवम् स्थानीय समुदाय र संघसंस्थासँग सहकार्य गरिनेछ ।

११.१.६ कर्मचारीमा उच्च मनोबल सहित कार्यगर्ने वातावरण तयार गरी उचित प्रोत्साहन गरिनेछ नगरपालिकामा काम गर्ने कर्मचारीको नतिजामा आधारित कार्यसम्पादन प्रणाली अवलम्बन गरिने छ । कार्यसम्पादन करार गरी करारका सर्तहरूलाई थप सुविधा दिने आधार बनाईने छ

११.१.७.नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा रहेको तथा कार्य विस्तृतीकरणवाट स्थानीय तहलाई प्राप्त एकल अधिकार तथा जिम्मेवारी पूरा गर्न सक्नेगरी आवश्यक आर्थिक श्रोत, संगठन संरचना र जनशक्ति विकासको कार्ययोजना तयार गरी अधि बढाइनेछ । यसका लागि आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

११.१.८.नगर प्रहरीको व्यवस्था गर्न आवश्यक कार्य अगाडी बढाइने छ ।

११.१.९.बालमैत्री, छुवाछुतमुक्त, पूर्ण साक्षर, पूर्ण खोप,पूर्ण सरसफाईयुक्त, बालश्रम मुक्त र बालविवाह रहित नगरपालिका बनाउन आवश्यक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ । कठिन परिस्थितिका बालबालिका तथा महिलाहरुको संरक्षणका लागि आपतकालीन उद्धारका कार्यक्रम र स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । संरक्षित क्षेत्र (समुदाय) तथा संरक्षण कार्यदललाई सुविधा सम्पन्न बनाईनेछ । सामुदायिक तथा नागरिक संस्थाहरुलाई समन्वयात्मक रुपमा परिचालन गरिनेछ । मानव अधिकारको संरक्षण र सम्वर्द्धनका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सबै शैक्षिक संस्थाहरुलाई धुम्रपान, मध्यपान र जड्कफुट निषेध क्षेत्र घोषणा गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

मैले यस ठाकुरबाबा नगरपालिकाको आ.व. २०७६/२०७७ को नीति तथा कार्यक्रम संक्षिप्त रुपमा प्रस्तुत गरिसकेको छु । अन्तमा नगरवासीहरुले हामीलाई विश्वास गरी सुम्पिएको जिम्मेवारीको उच्चतम् सम्मान गरी सबै जनप्रतिनिधिहरुले जनभावना अनुसार काम गर्ने प्रतिवद्धता पुन यस सभामा व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस नगरपालिकाको समृद्धिका लागि उपलब्ध श्रोतको परिचालन गरी निष्ठाका साथ काम गर्ने वाचा गर्दछु । यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउनु हुने नगर सभाका सदस्य, कर्मचारी मित्रहरु, प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रुपमा संलग्न महानुभावहरुलाई धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । नयाँ संरचनागत व्यवस्था अनुसार प्रारम्भिक चरणमै भएको र श्रोत तथा साधनको न्यूनताको कारणले यो नीति तथा कार्यक्रममा सबै नगरवासीका अपेक्षाहरु नसमेटिएका हुन सक्लान । सामयिक सुधारको लागि यहाँहरुको रचनात्मक सुभावाको सदैव अपेक्षाकासाथ उपस्थित सम्पूर्णमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दै विदा हुन चाहन्छु । धन्यवाद ! नमस्कार ।

नगर उपप्रमुख
ठाकुरबाबा नगरपालिका
२०७६ असार ०८